

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 64/25

U Luxembourg 5. lipnja 2025.

Mišljenje nezavisne odvjetnice u predmetu C-769/22 | Komisija/Mađarska (Vrijednosti Europske unije)

Vrijednosti Europske unije: nezavisna odvjetnica Čapeta smatra da je Mađarska zabranom ili ograničenjem pristupa LGBTI sadržaju povrijedila pravo Unije

Predlaže Sudu da utvrdi i samostalnu povredu članka 2. UEU-a, u kojem su utvrđene temeljne vrijednosti Europske unije

Zakonom LXXIX iz 2021. o donošenju strožih mjera protiv osoba osuđenih za pedofiliju i o izmjeni određenih zakona za zaštitu djece Mađarska je unijela nekoliko izmjena u različite nacionalne zakonodavne akte (u daljnjem tekstu: izmjene). Nekima od tih izmjena, koje su, prema tvrdnjama Mađarske, donesene s ciljem zaštite maloljetnika, zapravo se zabranjuje ili ograničava pristup sadržaju kojim se prikazuju ili promiču „rodni identiteti koji ne odgovaraju spolu dodijeljenom prilikom rođenja, promjena spola ili homoseksualnost“ (u daljnjem tekstu: LGBTI sadržaj). Komisija je zbog tih izmjena Sudu podnijela tužbu zbog povrede obveze protiv Mađarske. Od Suda zahtijeva da utvrdi kako je Mađarska povrijedila pravo Unije na trima različitim razinama: primarno i sekundarno pravo o unutarnjem tržištu kod je riječ o uslugama¹ kao i Opću uredbu o zaštiti podataka², nekoliko prava iz Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) te članak 2. UEU-a³.

Nezavisna odvjetnica Tamara Čapeta predlaže Sudu da utvrdi kako je tužba osnovana u pogledu svih tužbenih razloga.

Kao prvo, **tim se izmjenama krši sloboda pružanja i primanja usluga**, kako je utvrđena primarnim pravom Unije i jednom ili više odredaba **Direktive o elektroničkoj trgovini, Direktive o uslugama, Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama i Opće uredbe o zaštiti podataka**.

Kao drugo, **tim se izmjenama zadire i u niz temeljnih prava zaštićenih Poveljom, odnosno zabranu diskriminacije na temelju spola i spolne orijentacije⁴, poštovanje privatnog i obiteljskog života⁵, slobodu izražavanja i informiranja⁶ te pravo na ljudsko dostojanstvo⁷**. Prema mišljenju nezavisne odvjetnice, ta se zadiranja ne mogu opravdati razlozima na koje se Mađarska poziva, odnosno zaštitom zdravog razvoja maloljetnika i pravom roditelja da odgajaju svoju djecu u skladu sa svojim osobnim uvjerenjima⁸. Nezavisna odvjetnica u tom pogledu objašnjava da se, u ime zaštite maloljetnika, spornim mađarskim zakonodavstvom zabranjuje prikazivanje normalnih života LGBTI osoba te se ono ne ograničava na zaštitu maloljetnika od pornografskog sadržaja, koji je u Mađarskoj bio zakonski zabranjen i prije izmjena.

Mađarska nije podnijela nikakav dokaz o mogućoj opasnosti da bi sadržaj kojim se opisuju normalni životi LGBTI osoba mogao naštetiti zdravom razvoju maloljetnika. Stoga se **te izmjene temelje na vrijednosnoj prosudbi da homoseksualni i necisrodni život nemaju jednaku vrijednost ili položaj kao heteroseksualni i cisrodni život**.

Kao treće, nezavisna odvjetnica smatra da bi Sud trebao utvrditi, kao što to zahtijeva Komisija, da je država članica počinila samostalnu povredu **članka 2. UEU-a**, u kojem se utvrđuju temeljne vrijednosti na kojima se temelji Europska unija.

Nezavisna odvjetnica Árpeta ističe da se pravni poredak Unije razvija putem dijaloga. To znači da mogu postojati različite vizije o tome kako bi zajedničke vrijednosti trebalo „konkretizirati”. Neslaganja o sadržaju temeljnih prava ili razilaženja u odvagivanju dvaju ili više temeljnih prava ne bi trebala dovesti do utvrđenja povrede članka 2. UEU-a. Ona su dio ustavnog dijaloga u pravnom sustavu Unije, koji omogućuje različite „konkretizacije” prava. Međutim, takvim neslaganjima ne negiraju se same vrijednosti.

Povredu članka 2. UEU-a trebalo bi utvrditi samo ako Sud zaključi da je država članica povrijedila pravo zajamčeno Poveljom jer je negirala vrijednost koju to pravo konkretizira.

Nezavisna odvjetnica smatra da se u ovom slučaju činjenica da LGBTI osobe zaslužuju jednako poštovanje u državama članicama ne može osporavati dijalogom. Nepoštovanje i marginalizacija određene skupine u društvu su „crvene linije” koje su iscrtane vrijednostima jednakosti, ljudskog dostojanstva i poštovanja ljudskih prava.

Slijedom toga, nezavisna odvjetnica smatra da **dovođenjem u pitanje jednakosti LGBTI osoba Mađarska ne pokazuje postojanje neslaganja ili razlika u pogledu sadržaja vrijednosti Europske unije. Umjesto toga, ta je država članica negirala više tih temeljnih vrijednosti te je stoga znatno odstupila od modela ustavne demokracije koji se odražava u članku 2. UEU-a.**

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu u punoj neovisnosti pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Tužbu zbog povrede obveze protiv države članice koja nije ispunila obveze koje proizlaze iz prava Unije mogu podnijeti Komisija ili druga država članica. Ako Sud utvrdi postojanje povrede, dotična država članica mora postupiti u skladu s presudom u najkraćem roku. Ako Komisija smatra da država članica nije postupila u skladu s presudom, može podnijeti novu tužbu kojom će zahtijevati novčane sankcije. Međutim, u slučaju kad država nije Komisiji priopćila mjere kojima provodi direktivu, Sud može, na Komisijin prijedlog, nametnuti sankcije već u postupku koji dovodi do prve presude.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293.

Snimke s čitanja mišljenja dostupne su na [„Europe by Satellite”](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

¹ Odnosno [članak 56.](#) UFEU-a i sljedeće akte sekundarnog prava Unije: [Direktivu 2000/31/EZ](#) o elektroničkoj trgovini, [Direktivu 2006/123/EZ](#) o uslugama na unutarnjem tržištu, [Direktivu 2010/13/EU](#) o pružanju audiovizualnih medijskih usluga.

² [Uredba \(EU\) 2016/679](#) o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka).

³ [Članak 2.](#) Ugovora o Europskoj uniji glasi: „Unija se temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca.”.

⁴ [Članak 21.](#) Povelje.

⁵ [Članak 7.](#) Povelje.

⁶ [Članak 11.](#) Povelje.

⁷ [Članak 1.](#) Povelje.

⁸ [Članak 14. stavak 3.](#) Povelje.